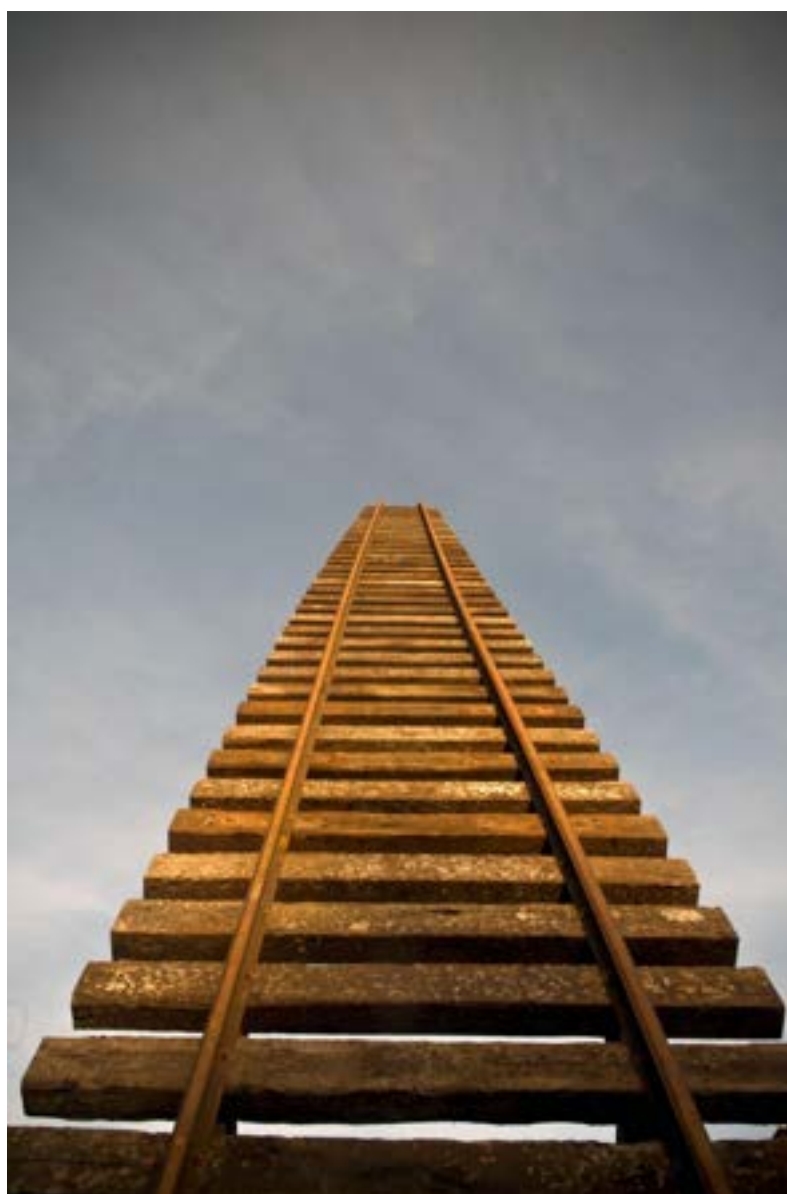

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2023

Obsah

Úvod.....	3
Realizovaný program.....	4
Vzdělávání.....	9
Veřejná komunikace a PR.....	10
Změna ve statutárním orgánu a správní a dozorčí radě v roce 2023.....	11
Závěr.....	12

Úvod

Z nádraží Bubny byly během druhé světové války vypravovány transporty s deseti tisíci židovskými obyvateli z Prahy do ghatt, koncentračních a vyhlazovacích táborů. Po osvobození zažilo nádraží odsun pražských Němců. Toto stigmatizované místo se stane památkem s moderně pojatou expozicí připomínající složité dějiny dvacátého století, ale také prostorem pro diskusi a kritickou reflexi nedávné minulosti. Celková realizace projektu přestavby nádraží Bubny na nový památník přešla v roce 2021 do rukou nově založené státní příspěvkové organizace Památník ticha. Památník Šoa Praha o. p. s. však nadále zpřístupňuje veřejnosti příběhy Šoa a usiluje o veřejný dialog o minulosti v paralelách současných událostí, kterým nelze pasivně přihlížet. K tomu mimo jiné využívá kulturní a uměleckou tvorbu (výstavy, koncerty, filmy a další) a pořádá diskuse o vývoji místa paměti - nádraží Bubny - jeho budoucnosti a společenském přínosu historických míst, která se stala svědky významných historických událostí.

Oproti předpokládaným plánům, že se výhradního vývoje projektu Památníku ticha ujme nová státní příspěvková organizace, se i nadále plná transformace nedaří. Úplný útlum neziskové společnosti a její rychlá proměna na státní organizaci se stále jeví jako nepraktická. Rozpočtové limity a především nedostatek personálních pozic s nimiž se státní organizace stále potýká, vedou k hledání dočasné spolupráce obou institucí na poli kulturních akcí, i ve vývoji samotného projektu Památník ticha. Regulace zaměstnaneckých pozic také zabránila převodu sbírky, která zůstala i nadále ve správě o.p.s.

Kamenná socha nazvaná „Čas ticha“, navržená Jaroslavem Rónou se podařila zafinancovat ze soukromých darů a její vývoj byl posunut do další fáze realizace.

Realizovaný program

V roce 2023 jsme se buď finančně, nebo partnersky, podíleli na 25 akcích pro veřejnost. Všechny uskutečněné události byly přístupné zdarma.

Seznam uskutečněných událostí:

13. 2. 2023 /19:00/ představení *Návštěva z pravěku* Činoherní klub

Divadelní představení na motivy díla Petra Ginze v podání studentů Přírodní školy. Akce se konala v rámci dlouhodobého vzdělávacího projektu *Od svědectví k podobenství*.

23. 2. 2023 /16:00/ *Temný únor - 2. Názorové fórum* Rezidence pražského primátora, Mariánské nám. 1, Praha 1

Setkání reflektovalo dvě významná výročí: 24. únor – rok od vpádu Rusů na Ukrajinu a 25. únor – 75 let od komunistického puče v Československu, v příspěvcích zajímavých hostů, které jsou obsaženy v následně vydaném sborníku.

Řečníci: Petr Pithart, Petr Fischer, Ivana Svobodová, Alice Koubová, Jan Urban, Tomáš Halík, Michael Romancov, Ladislav Snopko
Moderace: Jan Bumba, Renata Kalenská

Diskuse byla streamována Českou televizí:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/14735698443-nazorove-forum-pamatniku-ticha/22393800088/>

8. 3. 2023/ 17:00/ *Vzpomínka pro BIIB* nádraží Bubny

Hudebně recitační pásmo s multimediální projekcí věnované vzpomínce na vyvraždění tzv. terezínského rodinného tábora v Osvětimi.

Vzpomínky pamětníků přednesli studenti Lauderových škol. Hudba: Jazzové trio Davida Dorůžky.

13. 4. 2023 /18:30/ *Od svědectví k podobenství* Centrum současného umění DOX

Prezentace projektu *Od svědectví k podobenství* v rámci zahájení Festivalu kreativního učení.

18. 4. 2023 /16:00-18:00/ *Seminář pro pedagogy* nádraží Bubny

Seminář o hledání cest k uchopení příběhů minulosti do divadelního či filmového tvaru na místě paměti.

22.4. /14:00 – 18:00/ Divadelní dílna

Centrum současného umění DOX

Dramaturgicko-divadelní dílna Od svědectví k podobenství v rámci festivalu FUK. Pomocí dramatických cvičení se učitelé a další zájemci seznámili s postupy, jak pracovat s autentickými příběhy minulosti a předat je studentům i ostatním zájemcům.

11. 5. /10:00/ Vysílání Stanice Bubny - Den po válce

Bubny/ nádražní hala

Veřejná diskuse k výročí osvobození, zaměřená na aktuální otázky o tom, co bude, až skončí válka na Ukrajině. Směřuje k otázkám hledání identity likvidovaných skupin.

Hosté diskuse: Jakub Szántó, Václav Marhoul, Alexandr Mitrofanov

Moderace: Jan Urban

Stream ČTK: <https://www.youtube.com/watch?v=xJu8dPRTAVw>

11. 5. /17:00/ Koncert pro vzpomínky a literární setkání

Bubny/nádražní hala

Představení knih tří autorů spojených s místem paměti – nádražím Bubny.

Radek Gális – Uvězněné duše

Jana Mirovská – „Jmenuji se Eva...“

Richard Pachman – Tylda

Akce byla součástí doprovodného programu knižního veletrhu Svět knihy.

18. 5. /10:00/ Vysílání Stanice Bubny - Hranice míst paměti

Bubny/nádražní hala

Diskuse s architektky, urbanisty o stávajících proměnách okolí bubenského nádraží.

Perspektivy přenosu identity města s historií do nového území jsou také spojeny s otázkou, zda tuto identitu vůbec umíme vyjádřit.

Hosté diskuse: Lenka Burgerová, Jan Stolín a Pavel Štingl

Moderace: Pavla Melková

Veřejná diskuse byla také součástí doprovodného programu festivalu Open House Praha.

Stream ČTK: https://www.youtube.com/watch?v=dZT_eocMslU

15.5. /11:00 – 14:00/ Výtvarný workshop - Park Petra Ginze nádraží Bubny

Výtvarný workshop a seminář pro školy k intervencím do veřejného prostoru a hledání cest k uchopení příběhů minulosti do urbanistických plánů proměňujícího se města. Za účasti pražské radní Lenky Burgerové.

18. 5. a 12. 10. /14:00 – 17:00/ Konec starých časů nádraží Bubny

Fotografický workshop a diskuse s Karlem Cudlínem, na kterém se studenti seznámili s rolemi míst paměti, nádražím Bubny a jeho okolím a dozvěděli se, jak vzniká fotografický cyklus, co znamená dokumentární fotografie a jak připravit výstavní soubor.

25. 5. /10:00/ Vysílání Stanice Bubny - Antisemitismus v paralelách minulosti se současností

Bubny/ nádražní hala

Rasový extrémismus statisticky meziročně narůstá. Chce se nám přijmout zdůvodnění, že doba je prostě taková?

Hosté diskuse: Jan Dobrovský, Jan Fingerland, Tereza Šternová

Moderace: Irena Kalhousová

Stream ČTK: <https://www.youtube.com/watch?v=r2JusAuXSpw>

12. 10. /10:00/ Vysílání stanice Bubny - Tryzny, piety a Instagram

Bubny/ nádražní hala

Jak si svou minulost připomínáme a jaký obraz o ní předáváme dalším generacím? Může být pieta moderní a zároveň si zachovat důstojnost? Jak připomínat významné historické události, aniž by se z tryzen vytrácel obsah? Jsou užitečným nástrojem internet a sociální sítě?

Další veřejná diskuse s odborníky na místě paměti se studenty pražských škol v auditoriu.

Hosté diskuse: Radka Denemarková, učitel dějepisu Matyáš Borovský a předsedkyně spolku Díky, že můžem! Barbora Stárková.

Moderace: Karolína Koubová

Stream ČTK a České televize:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/15002979171-vysilani-stanice-bubny/223938000880006/>

24. 10 /10:00/ Vysílání stanice Bubny - Kdo je tady vlastenec?

Bubny/ nádražní hala

Zdá se, že z označení vlastenec se v poslední době stala téměř urážka. Kde končí láska k vlasti a začíná nacionalismus? Existuje něco jako naše společné národní hodnoty? Cítí mladí Češi národní hrdost, nebo se považují víc za Evropany? Veřejná diskuse s odborníky na místě paměti za přítomnosti studentů.

Hosté diskuse: youtuber Karel "Kovy" Kovář, politoložka Vendula Divišová a Martin Buchtík, sociolog a ředitel STEM

Moderace: Michael Rozsypal

Stream ČTK: <https://www.youtube.com/watch?v=zHAzw0xZmtk>

9. 10. – 15. 12. / Brány paměti - výstava

Nádraží Bubny

Okolí nádraží Bubny se letos proměnilo z největšího brownfieldu Prahy v největší staveniště hlavního města. Skončil prostor našich intervencí do prostředí, jež jsme nazývali smetiště dějin. A měla by se dostavit naděje nové role nádražní budovy na počátku její role nazývané místem paměti. Výstava doprovázená fotografiemi Karla Cudlína v nádražní budově nabídla ohlédnutí a prostor pro diskusi o tom,

jak se rodil jazyk veřejné komunikace paměťové instituce. Výstava zahrnovala fragmenty děl z předchozích intervencí do veřejného prostoru. Nabídla také budoucí vizi svébytného žánru „kultury paměti“.

Nabídli jsme partnerským organizacím a školám prostor pro otevřené diskuse o tom, jak připomínat velké příběhy dvacátého století, významná data a jak s nimi pracovat pro lepší pochopení událostí, kterých jsme svědky dnes.

Při vernisáži byl symbolicky odhalen bronzový model sochy Čas ticha od Jaroslava Róny, která bude v budoucnu součástí veřejného prostranství před nově vznikajícím Památníkem ticha. Součástí výstavy byl i krátký film mapující zrod tohoto díla od vytěžení kamene až po jeho přesun do umělcova ateliéru.

Vzdělávání

I v roce 2023 jsem věnovali velkou část svého programu vzdělávání a aktivně jsme do něj zapojili studenty středních a základních škol. Nabídku jsme rozšířili o 3 nové vzdělávací programy, které plánujeme dále rozvíjet.

Typy nabízených aktivit:

- **Vzdělávací programy k sezónním výstavám**
S novým výstavním projektem vzniká vždy doprovodný vzdělávací program, jejich aktuální nabídku sledujte na našich stránkách a sociálních sítích.
- **Výstava do školy**
Většinu proběhlých výstav se nám daří transformovat do putovních podoby, a to včetně nabídky vzdělávacích programů.
- **Kreativní dílny**
Jedná se zejména o dlouhodobý kreativní projekt Od svědectví k podobenství, který se věnuje vývoji divadelních a filmových tvarů navazujících na autentické příběhy.
- **Připomínání významných dat**
Zajišťuje již tradiční vzpomínkové aktivity, které se vážou k významným událostem, které již po léta připomíná. Jedná se zejména o dvě klíčová data spojená s vyhubením tzn. Terezinského rodinného tábora v Osvětimi, dále pak vzpomínku na zahájení pražských deportací v říjnu roku 1941.
- **Portrét s příběhem století – program pro 8. a 9. tř. ZŠ**
- **Portrét s příběhem století – workshop pro ZUŠ a ZŠ s rozšířenou výukou VV**
- **Cesty ke vzpomínání – program pro 3. a 4. roč. gymnázií a dalších SŠ, po**

Veřejná komunikace a PR

PR a tiskový servis měly na starosti Martina Chvojka Reková a Klára Bobková z 4press. Mediálními partnery uskutečněných veřejných diskusí Vysílání stanice Bubny byly Česká tisková kancelář a Česká televize. Obě instituce zajistili streamy pořadů a zařadily je do svých veřejně přístupných archivů na YouTube (ČTK) a v iVysílání ČT, kde jsou a budou dále ke shlédnutí. K výstavě Brány paměti byla vydána tisková zpráva a novinářům byla nabídnuta speciální komentovaná prohlídka. Vzhledem k tomu, že Památník Šoa Praha nemá vlastní účty na sociálních sítích, využili jsme k propagaci především kanály našich partnerských organizací. Pravidelně jsme události inzerovali v lokálních médiích (Hobuleť Prahy 7, Roš Chodeš a Maskil - věstníky náboženských židovských obcí v ČR) a využívali jsme našich webových stránek.

Změna ve statutárním orgánu a správní a dozorčí radě v roce 2023

Správní rada Památníku Šoa Praha se v roce 2023 sešla 3x a to v datech 2. 3., 1. 6. a 12. 6. Na zasedání konaném 2. 3. 2023 byla zakladateli Pavlem Štinglem a Tomášem Töpferem jmenována nová správní rada a doplněna dozorčí rada o nového člena Tomáše Krause. Na zasedání 1. 6. bylo správní radou rozhodnuto o změně statutárního zástupce a doplnění dozorčí rady o nového člena Pavla Štingla.

Statutární zástupce (ředitel):

Mahulena Červená od 1. 6. 2023

Správní rada od 2. 3. 2023:

Předsedkyně správní rady: Mariana Čapková - předsedkyně správní rady

Členové správní rady: Věra Weinerová, Leoš Válka, Tomáš Töpfer, Jaroslav Róna, Helena Koenigsmarková

Dozorčí rada:

Předsedkyně dozorčí rady: Jaroslava Vorlová

Členové dozorčí rady: Tomáš Kraus (od 2. 3. 2023), Pavel Štingl (od 1.6. 2023)

Závěr

Programově se rok 2023 nesl jednoznačně ve znamení útlumu aktivit způsobeném nedostatkem financí státní příspěvkové organizace, která je i nadále s neziskovou organizací Památník Šoa Praha o. p. s. úzce propojena a to jak v rovině ideové, tak částečně i v rovině personální. I díky přiděleným grantům a soukromým donátorům se v roce 2023 podařilo pokračovat v rozjetých projektech, diskusích a kulturních pořadech. Podařilo se též udržet kontinuitu vzdělávacího programu Od svědectví k podobenství a nadále ho rozvíjet.

S ohledem na omezené možnosti se nám daří i nadále pokračovat v rozvoji paměťové kultury v ČR s přesahem do vzdělávání.

Vypracovala: Mahulena Červená

